ལོའིཟླ ཚེས རིགསཔའིགཞུངལུགསབོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་འཚམ་མཐུན་ཡོང་བར་ཁྲིད་སྟོན་ཧུར་ཐག་བྱེད་དགོས།
བོད་ལྗོངས་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་།ཡེ་ཤེས་ཕུན་ཚོགས་དང་།བུ་ཆུང་།དབང་གྲགས་རྡོ་རྗེ།ཚུའེ་ཁྲེང་ཁྲེང་བཅས་ཀྱིས།

ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལས་དོན་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཁྲོད་་་་་
དུ་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་གལ་ཆེའི་་་
རང་བཞིན་ལྡན་ཡོད།ཏང་གི་ཚོགས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་་་་
པ་འཚོགས་ཚུན།སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་ཏང་་
དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྱ་གཞག་གི་འཐབ་ཇུས་སྤྱི་ཡོངས་ནས་་
འགོ་བཙུགས་ཏེ་རང་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་དང་་་
ཆོས་ལུགས་གནད་དོན་ལ་དམིགས་ནས་གསུང་བཤད་་་་་
གལ་ཆེན་རབ་དང་རིམ་པ་དང་མཛུབ་སྟོན་གལ་ཆེན་་་་་་་
གནང་སྟེ་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་དགོངས་པ་་་་་་་་་་་
གསར་པ་དང་། དགོངས་ཚུལ་གསར་པ།བླང་བྱ་་་་་་་་་་་
གསར་པ་བཅས་བཏོན་གནང་བས།ཆོས་ལུགས་ལས་་་་་
དོན་སྐོར་གྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་རྣམ་བཤད་་་་་
གལ་ཆེན་ཞིག་ཆགས་ཡོད།དེ་ནི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་དུས་་་་་་
རབས་གསར་པའི་ཀྲུང་གོའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་་་
ལུགས་ཀྱི་དགོངས་པའི་གྲུབ་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད།སྤྱི་་་
ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་ཏང་གི་ཚོགས་ཆེན་བཅུ་་་་་་
དགུ་པའི་སྙན་སྒྲོན་ནང་ཏང་གི་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་གྱི་་
གཞི་རྩའི་མཛད་ཕྱོགས་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་ལག་བསྟར་དང་
རང་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྲུང་གོ་ཅན་གྱི་ཁ་ཕྱོགས་མཐའ་་
འཁྱོངས་བྱས་ཏེ།ཆོས་ལུགས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་་་་
སྤྱི་ཚོགས་དང་འཚམ་མཐུན་ཡོང་བར་ཁྲིད་སྟོན་ཧུར་་་་་་་་
ཐག་བྱེད་དགོས་ཞེས་ནན་བཤད་གནང་ཡོད།རྣམ་་་་་་་་་
བཤད་གལ་ཆེན་དེས་ཆོས་ལུགས་འཚོ་གནས་དང་འཕེལ་
རྒྱས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་ཆོས་ཉིད་གཏིང་ཟབ་མངོན་པར་་་་་་་་
བྱས་པ་དང་། ཏང་གི་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་གྱི་གཞི་རྩའི་
མཛད་ཕྱོགས་ཀྱི་ནང་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་སུ་བཏང་བ་་་
མ་ཟད། ད་དུང་ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་དོན་དངོས་དང་ཟུང་་་་་་
འབྲེལ་དམ་ཟབ་ཀྱིས་དུས་རབས་གསར་པ་དང་དུས་་་་་་་་
བབ་གསར་པའི་འོགབོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལས་དོན་་
གྱི་ཆུ་ཚད་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་མཐོ་རུ་བཏང་སྟེ་བོད་་་་་་་་་་
བརྒྱུད་ནང་བསྟན་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་་་་་་་་
དང་འཚམ་མཐུན་ཡོང་བར་ཁྲིད་སྟོན་ཧུར་ཐག་བྱེད་་་་་་་་
པར་གཞི་འཛིན་ས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་མཁོ་འདོན་བྱས་་་
ཡོད།

གཅིགབོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་སྤྱི་་་་་་་་་་
ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་འཚམ་་་་
མཐུན་ཡོང་བར་བྱེད་པ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་་
ཕྱོགས་ལྡོག་མེད་ཅིག་རེད།
ཆོས་ལུགས་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དུས་མཚམས་་
ངེས་ཅན་ཞིག་ལ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྣང་་་་་་
ཚུལ་ཞིག་རེད།ཆོས་ལུགས་འཚོ་གནས་དང་འཕེལ་རྒྱས་
ཐུབ་མིན་དེ་གནས་སའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་འཚམ་མཐུན་་་་་་་་
ཡོང་མིན་ལ་རྦད་དེ་རག་ལུས་ཡོད།ཆོས་ལུགས་དེ་ངེས་་
པར་དུ་གནས་སའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་དང་མི་ཆོས་་
ཁོར་ཡུག་དང་འཚམ་མཐུན་ཡོང་བར་བྱས་ཏེ་རིམ་་་་་་་་་་་
བཞིན་རང་ས་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་དགོས་པ་དང་སྤྱི་་
ཚོགས་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་དང་བསྟུན་ནས་རང་ངོས་སྒྱུར་་་་་་་་
བཅོས་དང་སྙོམ་སྒྲིག་ཡོང་བར་བྱེད་དགོས།དེ་ལས་་་་་་་་
ལྡོག་ཚེ།མཐའ་ཟུར་དུ་ལུས་སྲིད་པ་དང་ཐ་ན་ཕྱིར་་་་་་་་་
འབུད་ཀྱང་བྱེད་སྲིད།མིའི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཐོན་་་
པའི་ཆོས་ལུགས་མང་པོར་ཕྱོགས་བསྡུས་ཀྱིས་བལྟས་ན།
ད་བར་མུ་མཐུད་གནས་ཐུབ་པ་མང་པོ་མེད་ཅིང་།དེའི་
ཁྲོད་ནས་མང་ཆེ་བ་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་དང་འཚམ་་་་་་་
མཐུན་མ་བྱུང་བའི་དབང་གིས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆུ་རྒྱུན་རིང་་་་་་
མོའི་ནང་ནུབ་པ་རེད།བོད་ལྗོངས་ནི་བོད་རིགས་ཀྱིས་་་
གཙོས་པའི་མཐའ་མཚམས་ཀྱི་མི་རིགས་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་
ཤིག་ཡིན།བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བོད་་་་་་་
བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཡུན་རིང་ལྡན་ལ་ཤུགས་་་་་་་
རྐྱེན་ཡང་གཏིང་ཟབ་པོ་ཡོད།གདོད་མའི་བོན་ཆོས་་་་་་་་
དར་ཚུན་མེས་རྒྱལ་དབུས་རྒྱུད་ས་ཁུལ་དང་ཉེ་འཁོར་གྱི་་
ནང་བསྟན་རིག་གནས་ཟམ་མི་ཆད་པར་བསྡུ་ལེན་བྱས་་་
པ་བརྒྱུད་རང་སའི་དམིགས་བསལ་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་་་་
ད་ལྟའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་འདི་རིམ་བཞིན་ཆགས་་་་
ཡོད།བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་རང་ངོས་འཕེལ་རྒྱས་་་་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་མངོན་པར།རྙིང་མ་བ་དང་།ས་སྐྱ་པ།
བཀའ་རྒྱུད་པ། དགེ་ལུགས་པ་བཅས་གང་ཞིག་ཡིན་་་་་་་་
རུང་གཅིག་ཉམས་གཅིག་འཕེལ་བྱུང་བ་ཚང་མ་ནི་རང་་་
ངོས་སྒྱུར་བཅོས་དང་སྙོམ་སྒྲིག་བྱེད་མིན་དང་སྐབས་་་་་་་་
དེའི་སྤྱི་ཚོགས་དུས་བབ་དང་བསྟུན་མིན་དང་འབྲེལ་བ་་་
ཟབ་མོ་ཡོད།“ཆོས་ཚང་མ་རྟེན་འབྲེལ་ལས་བྱུང”ཞིང་།
ནང་བསྟན་དེ་ཡང“རྟེན་འབྲེལ”ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན།
དེས་ན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཁོ་ནར་བསམས་པ་མིན་པར་ད་དུང་་་་
འཇིག་རྟེན་ལ་སེམས་ཁུར་དང་ཟབ་འཇུག་བྱེད་པ་དང་་་
འཇིག་རྟེན་ལ་ལེཌ་སྐྱེས་འབུལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད།“འཇིག་
རྟེན”དེའང་རྟག་པ་ཐེར་ཟུག་ཅིག་མིན།འདི་དག་ལས་
དོན་དམ་དུ་ཆོས་ལུགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་ཚང་་་་་་་
མས་ལེགས་སྒྲིག་དང་ཐ་ན་རང་ངོས་སྒྱུར་བཅོས་བྱས་ཏེ་་
དུས་བསྟུན་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་་་་
དང་མཐུན་སྦྱོར་དང་ཕན་ཚུན་འཚམ་མཐུན་ཡོང་བར་་་་
བྱེད་དགོས་པའི་ཆོས་ཉིད་མཚོན་གྱི་ཡོད།རྗེ་ཙོང་ཁ་་་་་་་
པས་སྡོམ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མཐོན་པོར་བསྒྲེངས་ཏེ་་་་
ཆོས་ལུགས་སྒྱུར་བཅོས་གནང་ནས་བོད་བརྒྱུད་ནང་་་་་་་་་
བསྟན་གྱི་དགེ་ལུགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཏོད་པ་ནི་སྤྱི་་་་་་་
ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་དང་འཚམ་མཐུན་ཡོང་བར་བྱས་པའི་
དཔང་རྟགས་ཡག་ཤོས་ཤིག་རེད།
བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ནི་ཀྲུང་གོའི་ནང་བསྟན་་་་་་་
རིག་གནས་ཙམ་མིན་པར་ཀྲུང་ཧྭའི་རིག་གནས་ཀྱི་གྲུབ་་་
ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་དེ་བས་ཀྱང་ཡིན།བོད་བརྒྱུད་ནང་་་་་་་

བསྟན་གྱི་འཕེལ་རྒྱས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྐབས་རིམ་བྱུང་གི་་་་་་་
ཀྲུང་དབྱང་སྲིད་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་གནད་་་་
དོན་ལ་དོ་ཁུར་ཆེན་པོ་གནང་བ་སྟེ།ཡོན་རྒྱལ་རབས་སུ་
ས་སྐྱ་པ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པར་ཏི་ཤྲིའི་་་་་་་་་་
འཇའ་ས་གནང་ནས“ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ལམ་་་་་་་་་་་་་་
ལུགས”བཙུགས་པ་དང་།མིང་རྒྱལ་རབས་སུ“དབུ་་་་་་་
གནས་མང་སྩོལ”བྱས་ཏེ་ཆོས་རྗེ་མང་དག་གིས་བོད་་་་་་་་
བཅོས་སྐྱོང་གནང་བ།ཆིང་རྒྱལ་རབས་སུ་དགེ་ལུགས་་་་
པར་རོགས་འདེགས་ཀྱིས་བོད་བཅོས་སྐྱོང་བྱས་པ་སོགས་
སོ།བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རྒྱས་ལས་་་
བོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཁག་གྲུབ་པ་དང་གཅིག་ཉམས་་་་་་་་་་་
གཅིག་འཕེལ་བྱུང་བ་ཚང་མ་ནི་སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་་
ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དུས་བབ་ཆེན་པོ་དང་བསྟུན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་
ར་འཕྲོད་ཐུབ་ཡོད།“འཕེལ་ཕྱོགས་དང་བསྟུན་ན་དར་
ཞིང་།འཕེལ་ཕྱོགས་ལས་འགལ་ན་ཉམས”ཆབ་སྲིད་ཀྱི་
འཕེལ་ཕྱོགས་དང་བསྟུན་པ་དང་།ཀྲུང་དབྱང་སྲིད་་་་་་་་
གཞུང་ལ་བརྩི་སྲུང་ཞུས་པ།ཀྲུང་དབྱང་སྲིད་གཞུང་གི་་་
རོགས་སྐྱོར་ཤུགས་ཆེན་ཐོབ་པ་བཅས་ཡིན་ཕྱིན་མྱུར་དུ་་་
འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་ངེས་དང་དེ་ལས་ལྡོག་ཚེ་ཉམས་ངེས་་་་་་་
རེད།བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ད་བར་མི་ཉམས་གོང་་་་་་་་
འཕེལ་འབྱུང་དོན་ནི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་འགྱུར་ལྡོག་དང་་་
ཟམ་མི་ཆད་པར་འཚམ་མཐུན་ཡོང་བར་བྱས་པ་དང་།
རང་ངོས་འཕེལ་རྒྱས་ལ་སྐུལ་འདེད་བཏང་བ།དུས་་་་་་་་
མཚུངས་སུ་ལེགས་སྒྲིག་དང་།སྒྱུར་བཅོས།གསར་བརྗེ་
བཅས་ཟམ་མི་ཆད་པར་བྱས་ནས་དུས་རབས་དང་སྤྱི་་་་་་་
ཚོགས་མི་འདྲ་བ་དང་འཚམ་མཐུན་ཡོང་བར་བྱས་པས་་་
རེད།བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དང་གནས་སའི་སྤྱི་ཚོགས་
གཉིས་ཕན་ཚུན་འཚམ་མཐུན་ཡོང་བར་བྱས་པ་ནི་བོད་་་
བརྒྱུད་ནང་བསྟན་འཚོ་གནས་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་་་་་་་་
རྒྱུས་ཆོས་ཉིད་ཅིག་ཡིན།གལ་ཏེ་བོད་བརྒྱུད་ནང་་་་་་་་་་་
བསྟན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་མངོན་པ་ནི“རང་ས་ཅན”དུ་གྱུར་
པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་ཡིན་ཚེ།ད་ཆའི་དུས་རབས་ཀྱི་་་་་་་
བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ནི་རང་ས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་རྨང་་
གཞིའི་ཐོག་ཀྲུང་གོའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་་་
ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཟམ་མི་ཆད་པར་འཚམ་མཐུན་ཡོང་་་་་་་
བར་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན།བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་སྤྱི་་་་་་་་་་་
ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་འཚམ་མཐུན་བྱུང་་་་
ཚེ་གཞི་ནས་ཡུན་རིང་སྐྱོན་བྲལ་ངང་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་་་་་་་
ངེས་ཡིན་པ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་ཕྱོགས་ལྡོག་མེད་ཅིག་་་་་་
རེད།

གཉིས།བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་སྤྱི་་་་་་་་་
ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་འཚམ་་་་
མཐུན་ཡོང་བར་བྱེད་པ་ནི་ཏང་གི་ཆོས་ལུཌ་་
ལས་དོན་གྱི་གཞི་རྩའི་མཛད་ཕྱོགས་བློ་་་་་་་་་་་
བརྟན་འགྱུར་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཐའ་འཁྱོངས་
བྱེད་དགོས་པའི་ངོ་བོའི་བླང་བྱ་ཞིག་ཡིན།
སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས“ཏང་གི་ཆོས་་་་་་་་་་
ལུགས་ལས་དོན་ཡག་པོ་སྒྲུབ་པ་དང་ཏང་གི་ཆོས་ལུགས་་
ལས་དོན་གྱི་གཞི་རྩའི་མཛད་ཕྱོགས་མཐའ་འཁྱོངས་ཡག་
པོ་བྱེད་པའི་འགག་རྩ་དེ‘ཁྲིད་སྟོན’བྱེད་པའི་ཐད་་་་་་་་་་
བསམ་བློ་གཏིང་ཟབ་གཏོང་བ་དང་།མཐིལ་རྟོགས་་་་་་་་
ཐུབ་པ། ཁོང་དུ་ཡང་དག་ཆུད་པ།དེ་བཞིན‘ཁྲིད་་་་་་་་
སྟོན’མཁས་པོ་དང་།‘ཁྲིད་སྟོན’ནུས་ལྡན།‘ཁྲིད་་་་་་་་་་་
སྟོན’གོ་ཆོད་བཅས་བྱས་ནས་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་གྱི་་་་་
རང་འགུལ་དབང་ཆ་སྟངས་འཛིན་ཡག་པོ་ཐུབ་པ་བྱེད་་་
པར་ཐུག་ཡོད”ཅེས་ནན་བཤད་གནང་ཡོད།སྤྱི་ཁྱབ་་་་་་
ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་རྣམ་བཤད་གལ་ཆེན་དེ་ཆོས་་་་་་་་་
ལུགས་ལ་ལྟ་སྟངས་ཡང་དག་འཛིན་པ་དང་།ཏང་གི་་་་་་
ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་གྱི་གཞི་རྩའི་མཛད་ཕྱོགས་ཕྱོགས་་་་
ཡོངས་ནས་ཤེས་རྟོགས་གཏིང་ཟབ་དང་མཐའ་འཁྱོངས་་
བྱེད་པ།བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་་་་
ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་འཚམ་མཐུན་ཡོང་བར་ཁྲིད་སྟོན་ཧུར་་་
ཐག་བྱེད་པ་བཅས་ལ་མཚོན་ན་དོན་སྙིང་གལ་ཆེན་ལྡན་་
པ་ཞིག་ཡིན།
ཏང་གི་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་གྱི་གཞི་རྩའི་མཛད་་་་་་
ཕྱོགས་ནི་ཕན་ཚུན་བྲལ་ཐབས་མེད་པའི་གོང་བུ་ཞིག་་་་་་་
ཡིན།དེའི་ནང་སྲིད་ཇུས་དང་རྩ་དོན་གལ་ཆེན་ཚུད་པ་་
དང་། ལྷག་པར་དུ་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་གྱི་རྩ་བའི་ཁ་་་་་
ཕྱོགས་དང་དམིཌ་ཡུལ་གསལ་པོར་བཏོན་ཡོད།དེའང
“ཁྲིད་སྟོན”གྱི་རྩ་བའི་སྟོན་ཕྱོགས་ཡིན་པ་སྟེ།བོད་་་་་་་་་
བརྒྱུད་ནང་བསྟན་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་་་་་་་་
དང་འཚམ་མཐུན་ཡོང་བར་ཁྲིད་སྟོན་ཧུར་ཐག་བྱེད་་་་་་་་
དགོས་པ་དེ་རེད།
བོད་དུ་ཏང་གི་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་གྱི་གཞི་རྩའི་་་་་
མཛད་ཕྱོགས་བློ་བརྟན་འགྱུར་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཐའ་་་་་་་་
འཁྱོངས་ཀྱིས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ལས་དོན་ཡག་་་་
པོ་སྒྲུབ་པར་ངེས་པར་དུ་སྲིད་ཇུས་དང་རྩ་དོན་གལ་ཆེན་
ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་བེད་སྤྱོད་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས།དེ་་་་་་
ཞིབ་པར་བརྗོད་ན།བོད་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ལྗོངས་བབ་
གསལ་རྟོགས་དང་།མི་རིགས་ཁག་གི་མང་ཚོགས་ཀྱི་་་་་་་

ཆོས་དད་རང་མོས་དབང་ཆར་བརྩི་བཀུར་དང་སྲུང་་་་་་་་
སྐྱོང་།འཆར་ཅན་གྱི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་བྱེད་སྒོར་་་
ཁྲིམས་ལྟར་སྲུང་སྐྱོང་།རིམ་ཁག་ནང་བསྟན་མཐུན་་་་་་་་
ཚོགས་དང་།བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་་་་་་་
ཡུལ། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལས་རིགས་ཀྱི་མི་སྣ།
དད་ལྡན་མང་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་ཁྲིམས་མཐུན་ཁེ་དབང་་་་
སྲུང་སྐྱོང་བཅས་བྱེད་དགོས།དེ་དག་འགྲུབ་པར་ཁྲིམས་
ལྟར་བོད་སྐྱོང་གི་རྩ་དོན་གང་ལེགས་མངོན་པར་བྱེད་པ་་
དང་། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལས་དོན་ཁྲིམས་ལུགས་་་་
ཅན་དུ་འགྱུར་བ་མཐའ་འཁྱོངས།རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་གསར་
དུ་བཟོ་བཅོས་བརྒྱབ་པའི《ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་སྲོལ་་་་་་
ཡིག》དང་།《བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་སྤྲུལ་སྐུའི་ཡང་་
སྲིད་ལ་དོ་དམ་བྱེད་ཐབས》དེ་བཞིན་བཅའ་ཁྲིམས་་་་་་
དང་ཁྲིམས་སྲོལ་གཞན་དག་ལག་བསྟར་ནན་པོ་བྱེད་པ།
འཐུས་སྒོ་ཚང་བའི་བོད་ཀྱི་ས་གནས་ཁྲིམས་སྲོལ་བཟོས་་་
ནས་འདོན་པ།ཁྲིམས་མཐུན་ལ་སྲུང་སྐྱོང་དང་།
ཁྲིམས་མིན་ལ་བཀག་སྡོམ།མཐར་འཛིན་ལ་གཏན་་་་་་་་་
འགོགསིམ་འཛུལ་ལ་ནན་འགོགཉེས་གསོག་ལ་རྡུང་་་་
རྡེག་བཅས་ཀྱི་རྩ་དོན་གཞིར་བཟུང་།བོད་བརྒྱུད་ནང་་་
བསྟན་གྱི་བྱ་བར་ཁྲིམས་ལྟར་དོ་དམ་བྱེད་པ།ཁྲིམས་ཀྱི་་
འཁོར་རྒྱ་ལས་འདས་པའི་གནས་དང་།མི།ཆོས་་་་་་་་་་་
ལུགས་བཅས་ཡོད་མི་རུང་བ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་་་
བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་རྒྱུན་གཏན་སྒྲིག་ལམ་འགན་ལེན་་་་
བྱེད་དགོས།བོད་ཀྱི་དམིགས་བསལ་འགལ་ཟླ་ནི་སྔར་་་་
བཞིན་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་དང་ཏཱ་ལ་སྐྱེ་ཕྲེང་་་་་་
བཅུ་བཞི་པའི་རུ་ཚོགས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་ཁ་ཕྲལ་ཕྱོགས་་་
གཏོགས་དབར་གྱི་འགལ་ཟླ་ཡིན་པ་གསལ་པོར་རྟོགས་་་་
པར་བྱས་ནས་ཏཱ་ལ་སྐྱེ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པས་བོད་བརྒྱུད་་་་་་
ནང་བསྟན་སྤྱད་པ་ལས་ཐོན་པའི་ཤུགས་རྐྱེན་ངན་པ་་་་་་་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་སེལ་དགོས།ཏཱ་ལ་སྐྱེ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་་་་་་་
པས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་དར་རྟགས་འཕྱར་ནས་་་་
བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་བསྟན་དོན་དང་འདུལ་ཁྲིམས་
དང་འགལ་བ་དང་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་རྒྱུན་་་་་་་་་་་
གཏན་སྒྲིག་ལམ་རང་དགར་གཏོར་བཤིག་གཏོང་བའི་་་་་
བྱེད་སྤྱོད་མང་པོ་བརྩམས་ཤིང་།བོད་བརྒྱུད་ནང་་་་་་་་་་་
བསྟན་དེ་རང་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་དེའི་རྗེས་འབྲངས་་་་་་་་
པས་མེས་རྒྱལ་ཁ་ཕྲལ་གཏོང་བ་དང་བོད་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་་
དང་བརྟན་ལྷིང་ལ་གཏོར་བཤིག་གཏོང་བའི་ཆབ་སྲིད་་་་
ཀྱི་ལག་ཆར་བརྩིས་ནས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་་་་་་་་
ལུགས་སྐྱོན་བྲལ་དང་གོ་རིམ་ལྡན་པའི་ངང་འཕེལ་རྒྱས་་་
འགྲོ་རྒྱུར་འགོག་རྐྱེན་བཟོས་པ་དང་གཏོར་བཤིག་བཏང་
བས། དད་ལྡན་མང་ཚོགས་ཁྲོད་ཤུགས་རྐྱེན་ངན་པ་་་་་་་་
མང་པོ་ཞིག་བཟོས་ཡོད།ཤུགས་རྐྱེན་དེ་དག་བློ་ཐག་་་་་་་
ཆོད་པོས་གཙང་སེལ་བྱས་ཚེ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་་་་་་་་
འདི་ཉིད་གཞི་ནས་གཟོད་མར་གནས་ཐུབ།རང་ཚུགས་
དང་། རང་བརྟེན།རང་སྒྲུབ་བཅས་བོད་བརྒྱུད་ནང་་་་
བསྟན་ཆོས་ལུགས་ལས་རིགས་ཀྱིས་ངེས་པར་དུ་བརྩི་་་་་་་་
བཀུར་ཞུ་བའི་རྩ་དོན་དུ་བརྩི་བ་དང་།རྒྱལ་མཚམས་་་་་་
ཕྱིའི་ཕྱོགས་གཏོགས་ཀྱི་བཀོལ་སྤྱོད་དང་ཚོད་འཛིན་མི་་་་
ཕོག་པ་བྱ་རྒྱུ་དེ་དགོན་སྡེ་དོ་དམ་གྱི་མཐའ་ཚད་དུ་བརྩི་་་་
བ། ཏཱ་ལའི་རུ་ཚོགས་ཀྱི་བོད་ཕུང་ཆོས་གནོད་དང་མེས་་
རྒྱལ་ཁ་ཕྲལ་གཏོང་བའི་ལོག་སྤྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་མ་རུངས་
ཁོག་བཅུག་གསལ་པོ་ཤེས་པར་བྱེད་པ།“མཐུན་སྒྲིལ་་་་་
བརྟན་ལྷིང་ནི་བདེ་སྐྱིད་དང་ཁ་ཕྲལ་ཟང་ཟིང་ནི་ཆག་་་་་་
སྒོ”ཡིན་པའི་བསམ་བློ་བརྟན་པོ་འཆང་བ་བཅས་བྱས་་་་་
ནས་ཏཱ་ལ་སྐྱེ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པའི་རུ་ཚོགས་ཀྱི་ཁ་ཕྲལ་་་་་་་་
དང་། སིམ་འཛུལ།གཏོར་བཤིག་བཅས་ཀྱི་བྱེད་སྤྱོད་་་་
ལ་འཐབ་རྩོད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་དགོས།
བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལས་དོན་གྱི་སྲིད་ཇུས་དང་་
རྩ་དོན་གལ་ཆེན་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་བེད་སྤྱོད་ཡག་པོ་་་་་
བྱེད་པའི་རྩ་བའི་ཁ་ཕྱོགས་དང་དམིགས་ཡུལ་ནི་བོད་་་་་་་
བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་་་་
སྤྱི་ཚོགས་དང་འཚམ་མཐུན་ཡོང་བར་ཁྲིད་སྟོན་ཧུར་་་་་་་་
ཐག་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན།བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལས་དོན་གྱི་་
སྲིད་ཇུས་དང་རྩ་དོན་གལ་ཆེན་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་བེད་
སྤྱོད་ཡག་པོ་བྱས་ཏེ‘ཁྲིད་སྟོན’མཁས་པོ（བོད་བརྒྱུད་་་་
ནང་བསྟན་གྱི་ནང་གནས་ཆོས་ཉིད་དང་ངོ་བོའི་བླང་་་་་་་
བྱར་བརྩི་སྲུང་ཞུ་བ་དང་སྦྲགས་ཚན་རིག་དང་མཐུན་་་་་་་
པའི་བྱེད་ཐབས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་ནས་ཁྲིད་སྟོན་ལ་་
ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་དགོས་པ）དང་།‘ཁྲིད་སྟོན’ནུས་ལྡན
（འགོ་ཁྲིད་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ་དང་།ལམ་སྲོལ་་་་་་་་་་་
འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་གཏོང་བ།བྱེད་ཐབས་དོན་འཁྱོལ་་་་་་་་
བཅས་བྱས་ནས་མཉམ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་པར་་་་
བྱེད་དགོས་པ）‘ཁྲིད་སྟོན’གོ་ཆོད（ལག་ལེན་ལ་་་་་་་་་་
བརྟེན་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་སྟངས་ཡང་དག་མིན་དང་་་་་་་་་་་
ལུགས་དང་མཐུན་མིན་བརྟག་བཤེར་བྱ་རྒྱུ་ནི་ལས་དོན་་་
ཡག་པོ་སྒྲུབ་པའི་དོན་ལ་བབས་ས་ཞིག་ཡིན་པ）བཅས་་་་
ཡོང་བ་བྱས་ཚེ།གཞི་ནས“འཚམ་མཐུན་ཡོང་བར་བྱེད་
པའི”རྩ་བའི་ཁ་ཕྱོགས་དང་དམིགས་ཡུལ་གྲུབ་ནས
“ཁྲིད་སྟོན”གྱི་རྩ་བའི་སྟོན་ཕྱོགས་མངོན་འགྱུར་ཐུབ་་་་་་
ངེས་རེད།འདི་ནི་ཕན་ཚུན་བྲལ་ཐབས་མེད་པའི་གོང་་་
བུ་ཞིག་ཡིན།བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་སྤྱི་ཚོགས་རིང་་་་་་་་

ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་འཚམ་མཐུན་ཡོང་བ་བྱེད་་་་་་་་་་་
དགོས་པ་ནི་ཏང་གི་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་གྱི་གཞི་རྩའི་་་་་་
མཛད་ཕྱོགས་བློ་བརྟན་འགྱུར་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཐའ་་་་་་་་
འཁྱོངས་བྱེད་དགོས་པའི་ངོ་བོའི་བླང་བྱ་ཞིག་ཡིན་པ་་་་་་་
སྨོས་མེད་རེད།

གསུམ། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་སྤྱི་་་་་་་་་
ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་འཚམ་་་་
མཐུན་ཡོང་བར་ཁྲིད་སྟོན་ཧུར་ཐག་བྱེད་་་་་་་་
པར་ཀྲུང་གོ་ཅན་གྱི་ཁ་ཕྱོགས་ངེས་པར་དུ་་་་་་
མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་དགོས།
སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་ཆོས་ལུགས་སྤྱི་་་་་་་་་
ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་འཚམ་མཐུན་ཡོང་་་་
བར་ཁྲིད་སྟོན་ཧུར་ཐག་བྱེད་པར་ཀྲུང་གོ་ཅན་གྱི་ཁ་་་་་་་་་
ཕྱོགས་ངེས་པར་དུ་མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་དགོས་ཞེས་ནན་
བཤད་གནང་ཡོད།འདི་ནི་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་གྱི་ཁ་་་
ཕྱོགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན།
བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཀྲུང་གོ་ཅན་གྱི་ཁ་ཕྱོགས་་་་་་
མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་པར་ཆབ་སྲིད་ཐད་རང་འགུལ་ངང་
མོས་སེམས་འཆང་བ་དང་།རིག་གནས་ཐད་རང་་་་་་་་་་་
འགུལ་ངང་མཉམ་འདྲེས།སྤྱི་ཚོགས་ཐད་རང་འགུལ་་་་་
ངང་འཚམ་མཐུན་བཅས་བྱས་ནས།སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་་་་་
རྒྱས་དང་གོམ་སྟབས་གཅིག་མཚུངས་དང་དུས་རབས་་་་་
ཡར་ཐོན་དང་འགུལ་སྟངས་གཅིག་མཚུངས་ཀྱིས་བོད་་་་་
འཕེལ་རྒྱས་མྱུར་པོ་དང་ཡུན་རིང་བདེ་འཁོད་ལ་སྐུལ་་་་་་་
འདེད་ཐུབ་པའི་ཞི་མཐུན་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་དགེ་མཚན་་་་་་་
ལྡན་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་བ་བྱེད་དགོས།
(གཅིག)ཆབ་སྲིད་ཐད་རང་འགུལ་ངང་མོས་་་་་་་་་་
སེམས་འཆང་དགོས་ཤིང་།དེའི་སྲོག་ཤིང་ནི“གདེང་་་་་་
ཚོད་བཞི”དང“མོས་སེམས་ལྔ”ཟམ་མི་ཆད་པར་ཟབ་་་་
ཏུ་གཏོང་བ་དང་།ཀྲུང་གོ་གུང་ཁྲན་ཏང་གི་འགོ་ཁྲིད་་་་་
རང་འགུལ་ངང་དང་ལེན་བྱེད་པ།སྤྱི་ཚོགས་རིང་་་་་་་་་་་
ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ལ་བརྩི་སྲུང་ཞུ་བ།མེས་རྒྱལ་་་་་་་་་་
གཅིག་གྱུར་དང་།མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ།སྤྱི་ཚོགས་་་་་་་་
བརྟན་ལྷིང་།བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་གྲགས་བཅས་བློ་་་་
བརྟན་འགྱུར་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྲུང་སྐྱོང་།སྲིད་གཞུང་་་་་་་
གིས་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་ལ་ཁྲིམས་ལྟར་དོ་དམ་བྱེད་་་་་་་
པར་བརྩི་སྲུང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཞུ་བ་བཅས་རེད།
“རང་ཚུགས་རང་བརྟེན་རང་སྒྲུབ་གསུམ་མཐའ་་་་་་་་་་་་་་
འཁྱོངས་བྱ་རྒྱུ་དེ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལས་རིགས་་་་་་་་
ཀྱིས་ངེས་པར་དུ་བརྩི་སྲུང་ཞུ་བའི་རྩ་དོན་དང་རྒྱལ་་་་་་་་་
མཚམས་ཕྱིའི་ཕྱོགས་གཏོགས་ཀྱི་ཚོད་འཛིན་མི་ཕོག་པ་་་་
བྱ་རྒྱུ་དེ་དགོན་སྡེ་དོ་དམ་གྱི་མཐའ་ཚད་དུ་བརྩི་དགོས་་་་་
པའི”བླང་བྱ་གལ་ཆེན་ལག་བསྟར་དོན་འཁྱོལ་བྱས་ནས་
དར་ཆ་གསལ་སྟོན་གྱིས་ཁ་ཕྲལ་ལ་ངོ་རྒོལ་དང་ཏཱ་ལ་སྐྱེ་་་་
ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་དང་ཏཱ་ལའི་རུ་ཚོགས་དང་དབྱེ་་་་་་་་་་་་་་
མཚམས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གསལ་པོ་འབྱེད་དགོས།
(གཉིས)རིག་གནས་ཐད་རང་འགུལ་ངང་མཉམ་་་
འདྲེས་བྱེད་དགོས་ཤིང་།སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི
“སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྟེ་བའི་རིན་ཐང་ལྟ་བ་སྤྱད་དེ་་
བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ལས་རིགས་ཀྱི་མི་སྣ་་་
དང་དད་ལྡན་མང་ཚོགས་ལ་སྣེ་ཁྲིད་དང་སློབ་གསོ་་་་་་་་་་
གཏོང་དགོས་པའི”བླང་བྱ་གལ་ཆེན་ངེས་པར་དུ་ལག་་་་་
བསྟར་དོན་འཁྱོལ་བྱས་ཏེ་ཀྲུང་ཧྭ་མི་རིགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་་
བཟང་པོ་དར་སྤེལ་གཏོང་བ་དང་།སྡོམ་ཁྲིམས་དང་་་་་་་
བསྟན་དོན་ལས་སྤྱི་ཚོགས་ཞི་མཐུན་དང་།དུས་རབས་་་
ཡར་ཐོན།སྐྱོན་བྲལ་ཤེས་དཔལ་བཅས་ལ་ཕན་པའི་་་་་་་་
ནང་དོན་སྔོག་འདོན་གཏིང་ཟབ།དགེ་སྤེལ་སྐྱོན་འགོག་
དང་འདྲ་མཉམ་བསྟུན་མཁས་སོགས་ཀྱི་ཡར་ཐོན་གྱི་་་་་་་་
བསམ་བློ་དར་སྤེལ་གཏོང་བ་བཅས་བྱས་ཏེ་གྲྭ་བཙུན་་་་་་་
དཀྱུས་མ་དང་དད་ལྡན་མང་ཚོགས་དཀྱུས་མར་དམིགས་
ནས་དུས་རབས་གསར་པ་དང་འཚམ་པ་དང་།བརྗོད་་་
དོན་གཙོ་བོ་དར་སྤེལ་གཏོང་བ།དྲང་ནུས་བརྒྱུད་སྤྲོད་་་
བཅས་ཀྱི་འཆད་འགྲེལ་བྱེད་དགོས།
(གསུམ)སྤྱི་ཚོགས་ཐད་རང་འགུལ་ངང་འཚམ་་་་་་
མཐུན་ཡོང་བ་བྱེད་དགོས་ཤིང་།སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་་་
ཀྱི་ཞི་མཐུན་སྤྱི་ཚོགས་གཏོད་པའི་དམིགས་ཚད་ཆེན་་་་་་་་
པོར་དམིགས་ཏེ“རང་སེམས་རང་གིས་འདུལ་བ་དང་་་་་་
རང་སེམས་རང་གིས་དག་པར”བྱེད་པ་དང་།“སྡིག་པ་
ཅི་ཡང་མི་བྱ་ཞིང་།དགེ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོཌ་པར་བྱ”ཞེས་་་་་
པ་རང་འགུལ་ངང་ལག་ལེན་བསྟར་བ།“རྒྱལ་ཁབ་་་་་་་་
དཔལ་གྱིས་བརྒྱན་ཞིང་སེམས་ཅན་བདེ་ལ་འགོད་པ”ཡི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་གཞིར་བཟུང་དགོན་སྡེའི་གྲྭ་་་་
བཙུན་ལ་སློབ་གསོ་ཧུར་ཐག་གཏོང་བ་དང་དད་ལྡན་་་་་་་
མང་ཚོགས་ལ་ཁྲིད་སྟོན་ཧུར་ཐག་བྱས་ནས་སྤྱི་ཚོགས་་་་་་་
བརྟན་ལྷིང་ལ་སྲུང་སྐྱོང་དང་།སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ལ་་
སྐུལ་འདེད་གཏོང་བ།སྤྱི་ཚོགས་འཆམ་མཐུན་ལ་སྐུལ་་་་
འདེད་གཏོང་བ་བཅས་བྱ་ཕྱིར་ལེགས་སྐྱེས་ཧུར་ཐག་་་་་་་་
འབུལ་དགོས།
མིག་སྔར་གལ་ཆེ་ཤོས་དང་ཆེས་དོན་དངོས་ཀྱི་ལས་
འགན་ནི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིས་ལྡན་ལ་་་་་་
ངེས་པར་དུ་ངོས་འཛིན་ཡང་དག་དང་ཁོང་དུ་ཡང་དག་་

ཆུད་པར་བྱེད་པ་དང་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ཕན་་་་་་་
མེད་ནུས་པ་ཚད་གཞི་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཅོམས་ཏེ
“ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཚ་རླབས”གཏན་འགོག་མཐའ་གཅིག་་་་
ཏུ་བྱེད་དགོས།དེའང“ཁྲིད་སྟོན”ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་་་་
པའི་གཞི་རྩའི་བླང་བྱ་རེད།མཛེས་སྡུག་ལྡན་པའི་འཚོ་་་
བར་བཅངས་པའི་མི་དམངས་ཀྱི་རེ་འདོད་ནི་རང་རེའི་་་
ཏང་གི་འབད་འཐབ་དམིགས་ཚད་ཡིན་པ་དང་རང་་་་་་་་
རེའི་ཏང་གིས་མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་པ་ནི་མི་དམངས་་་་་་་་
མང་ཚོགས་བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པའི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་ཐུབ་པ་བྱ་རྒྱུ་
དེ་ཡིན།དེའང་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་སེམས་ཅན་་་་
ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྒྲོལ་བར་བྱེད་པའི་དགོངས་
གཞི་འཁྲུལ་མེད་ཅིག་ཀྱང་ཡིན།ཡིན་ནའང་རང་ལྗོངས་
ཀྱི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཁྱབ་ཁོངས་ནང་ལྷག་པའི་་་་་་་་
མངོན་གསལ་དོད་པའི་གནད་དོན་འགའ་ཞིག་དང་ལྷག་
པར་དུ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ཕན་མེད་ནུས་པས་་་་་་་
ཕྱོགས་ཡོངས་ཀྱི་འབྱོར་འབྲིང་སྤྱི་ཚོགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་་་་
རིང་ལུགས་དེང་རབས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་སྟོབས་ཆེན་གྱི་་་
འཕེལ་རིམ་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་དང་ཚོད་འཛིན་བཟོ་གི་ཡོད།
དེར་བརྟེན་ངེས་པར་དུ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཀྲུང་གོ་་་
ཅན་གྱི་ཁ་ཕྱོགས་མཐའ་འཁྱོངས་ཀྱིས་བོད་བརྒྱུད་ནང་་་་
བསྟན་གྱི་ཕན་མེད་ཤུགས་རྐྱེན་ཆུང་དུ་ཧུར་ཐག་གཏོང་་་
བ་དང་། དད་ལྡན་མང་ཚོགས་ལ་དེང་རབས་ཅན་གྱི་་་་་་
ཤེས་དཔལ་འཚོ་བའི་ནང་མཉམ་འདྲེས་ཐུབ་པའི་ཁྲིད་་་་
སྟོན་དང་སློབ་གསོ་གཏོང་བ།ཚེ་འདི་ཕྱི་དང་འཇིག་་་་་་་
རྟེན་དང་ཆོས་དབར་གྱི་འབྲེལ་བར་ལྟ་སྟངས་ཡང་དག་་་
འཛིན་པ།ཆོས་ལུགས་ལ་དཔྱོད་ཤེས་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་་་་་་་་་་་
འཛིན་པ།ལྟ་བ་གཞན་སྒྱུར་དང་ཚན་རིག་གོང་དུ་་་་་་་་་་
བཀུར་བ།སྐྱོན་བྲལ་དང་ཤེས་དཔལ་གྱི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་་་་་་་
སྟངས་བརྩོན་ལེན།རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་བློ་གྲོས་དང་་་
སྟོབས་ཤུགས་དག་ཐོན་སྐྱེད་འཕེལ་རྒྱས་དང་།ལས་་་་་་་་
བརྩོན་ཕྱུག་འགྱུར།འཚོ་བ་ལེགས་གཏོང་བཅས་ཀྱི་ཐོག་
གཅིག་སྒྲིལ་བཅས་བྱས་ཏེ་ལག་གདང་སྦྲེལ་ནས་ཀྲུང་་་་་་་་
གོའི་ཕུགས་འདུན་གྱི་བོད་ཀྱི་ལེའུ་གསར་པ་རྩོམ་པ་དང་་
ཚེ་འདིའི་བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པའི་འཚོ་བ་ཡག་པོ་སྐྱེལ་དགོས།
(གཅིག)ཁྲིམས་སྐྱོང་དང་ལམ་ལུགས་འཛུགས་་་་་་་
སྐྱོང་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་དགོས་ཤིང་།རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་་་་་་་
གསར་དུ་བཟོ་བཅོས་བརྒྱབ་པའི《ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་་
གྱི་སྲོལ་ཡིག》དང《བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་སྤྲུལ་སྐུའི་་་
ཡང་སྲིད་ལ་དོ་དམ་བྱ་ཐབས》དང་བཅའ་ཁྲིམས་ཁྲིམས་
སྲོལ་གཞན་དག་ལག་ལེན་ནན་པོ་བསྟར་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་་
བཅའ་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྡོམ་ཁྲིམས་ལ་སྣེ་ཁྲིད་བྱེད་་་
པ་དང་ཚད་ལྡན་དུ་གཏོང་དགོས།
(གཉིས)བསམ་བློ་རིག་གནས་འཛུགས་སྐྱོང་ལ་་་་་་
ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་དགོས་ཤིང་།སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་་་
ལྟེ་བའི་རིན་ཐང་ལྟ་བ་སྣེ་འདྲེན་དུ་བྱ་རྒྱུ་མཐའ་འཁྱོངས་
བྱས་ཏེ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལས་རིགས་ཀྱིས་གཞི་་་་་་་་
རྩའི་དད་པ་དང་།ལྟེ་བའི་དགོངས་པ།སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་་་་་་
ཆོས་ལུགས་འགྲོ་སྟངས་སོགས་རྒྱུན་འཁྱོངས་ལ་ཁྲིད་སྟོན་
དང་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་བོད་བརྒྱུད་ནང་་་
བསྟན་གྱི་སྡོམ་ཁྲིམས་དང་བསྟན་དོན་ལས་སྤྱི་ཚོགས་ཞི་་་
མཐུན་དང་། དུས་རབས་ཡར་ཐོན།སྐྱོན་བྲལ་ཤེས་་་་་་་་
དཔལ་བཅས་ལ་ཕན་པའི་བསམ་བློ་སྔོག་འདོན་གཏིང་་་་
ཟབ་བྱས་ཏེ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་དགོངས་པ་དང་་་
སྡོམ་ཁྲིམས་བསྟན་དོན་ལ་དུས་རབས་ཡར་ཐོན་གྱི་བླང་་་
བྱ་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་འཆད་འགྲེལ་གསར་པ་བྱེད་་་
དགོས།
(གསུམ)ཆོས་ལུགས་ཚོགས་པ་འཛུགས་སྐྱོང་ལ་་་་་་
ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་དགོས་ཤིང་།ཏང་དང་སྲིད་གཞུང་་་་་་་་
གིས་གྲྭ་བཙུན་དང་དད་ལྡན་མང་ཚོགས་དང་འབྲེལ་་་་་་་་
གཏུག་བྱེད་པའི་ཁྲོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་་་་་་་་
འབྲེལ་ཟམ་ལྟ་བུའི་ནུས་པ་འདོན་སྤེལ་གང་ལེགས་བྱས་་་
ཏེ་རྒྱ་ཆེའི་གྲྭ་བཙུན་དང་དད་ལྡན་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཤུགས་་
རྐྱེན་ཐེབས་ཤུགས་དང་གོང་བུ་འགྲིལ་ཤུགས་ཟམ་མི་་་་་་་་
ཆད་པར་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས།
(བཞི)ཆོས་ལུགས་མི་སྣ་གསོ་སྐྱོང་ལ་ཤུགས་སྣོན་་་་
རྒྱག་དགོས་ཤིང་།བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཀྲུང་གོ་ཅན་་་
གྱི་ཁ་ཕྱོགས་མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་པར་ངེས་པར་དུ་བོད་་་
བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ཤེས་ལྡན་མི་སྣ་གསོ་སྐྱོང་ལ་མཐོང་་་
ཆེན་བྱེད་དགོས།“ཆབ་སྲིད་ཐད་བློས་འགེལ་ཆོག་པ་་་་་་་
དང་། ཆོས་ལུགས་ཐད་ཡོན་ཚད་མཐོ་བ།ཀུན་སྤྱོད་་་་་་་
ཐད་དམངས་ཀྱི་བློ་མགུ་ཐུབ་པ།འགག་རྩའི་དུས་སུ་་་་་་་
ནུས་པ་ཐོན་ཐུབ་པ”བཅས་ཀྱི་ཚད་གཞི་གཞིར་བཟུང་་་་་་
བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་མི་སྣའི་་་
དཔུང་ཁག་འཛུགས་སྐྱོང་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་དགོས།
བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་་
ཚོགས་དང་འཚམ་མཐུན་ཡོང་བར་ཁྲིད་སྟོན་ཧུར་ཐག་་་་
བྱེད་དགོས་པ་ནི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལས་དོན་ཡག་་་
པོ་སྒྲུབ་པའི་གཞི་རྩའི་ཁ་ཕྱོགས་དང་དམིགས་ཚད་ཡིན་་་
ལ། བོད་འཕེལ་རྒྱས་མྱུར་པོ་དང་ཡུན་རིང་བདེ་འཁོད་་་
ཀྱི་སྤྱི་ཡོངས་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།བོད་་
བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཀྲུང་གོ་ཅན་གྱི་ཁ་ཕྱོགས་མཐའ་་་་་་་་་་་
འཁྱོངས་བྱ་རྒྱུ་ནི་རིམ་བཞིན་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་ལོ་་་་་་་
རྒྱུས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་ཡིན་པས།ང་ཚོས་སྤྱི་ཚོཌ་འཕེལ་་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྩི་འཇོག་གང་ལེགས་བྱེད་པ་དང་་
བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་འཕེལ་རྒྱས་ཆོས་ཉིད་ཁོང་དུ་་་
ཏན་ཏིག་ཆུད་པར་བྱས་ནས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་སྤྱི་་་
ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་འཚམ་མཐུན་ཡོང་་་་
བར་སྐུལ་འདེད་ཟམ་མི་ཆད་པར་གཏོང་དགོས།